

Úrvacsorás istentisztelet – Hatvanad vasárnap

Budapest – Fasor, 2020. február 16. 11:00; MGyTK

Az ünnep igéje: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket... (Zsid 3,15)

Lekció/oltár előtti olvasmány: Lk 8,4-15

A magvető példázata (Mt 13,1-23; Mk 4,1-20)

Amikor pedig nagy sokaság gyűlt össze, és városról városa sokan csatlakoztak hozzá, egy példázatot mondott nekik: Kiment a magvető vetni. Vetés közben némely mag az útfélre esett, és eltaposták, vagy megették az égi madarak. Némelyik a köves helyre esett, és alighogy kihajtott, elszáradt, mert nem kapott nedvességet. Némelyik a tövises közé esett, és amikor vele együtt felnőttek a tövises is, megfojtották. Némelyik pedig a jó földbe esett, és amikor felnövekedett, százsoros termést hozott. Amikor ezeket elmondta, így kiáltott: Akinek van füle a hallásra, hallja! Megkérdezték tőle a tanítványai, hogy mit jelent ez a példázat. Ő ezt mondta: Nektek megadatott, hogy ismerjétek az Isten országának titkait, de a többieknek példázatokban adatik, hogy akik látnak, ne lássanak, és akik hallanak, ne értsenek. A példázat pedig ezt jelenti: A mag az Isten igéje. Akiknél az útfélre esett, azok meghallották az igét, de azután jön az ördög, és kiragadja a szívükből, hogy ne higgyenek, és ne üdvözüljenek. Akiknél a köves helyre esett, azok amikor hallják, örömmel fogadják az igét, de nem gyökerezik meg bennük: ezek hisznek egy ideig, de a megpróbáltatás idején elbuknak. A tövises közé esett mag: ezek azok, akik hallották az igét, de mikor elmennek, az élet gondjai, gazdagsága és élvezetei megfojtják őket, és nem érlelnek termést. A jó földbe esett mag: ezek pedig azok, akik igaz és jó szívvel hallgatják az igét, meg is tartják, és termést hoznak állhatatossággal.

Textus, a prédikáció alapigéje: 1Móz 45,3-8a.15

Majd ezt mondta József a testvéreinek: Én vagyok József! Él-e még az én apám? De a testvérek nem tudtak válaszolni, mert megrémültek tőle. József ezt mondta testvéreinek: Jöjjetek már közelebb hozzám! Erre aztán közelebb mentek. Ekkor így szólt: Én vagyok József, a testvéretek, akit eladtatok Egyiptomba! De most ne bánkodjatok, és ne keseregjetek amiatt, hogy engem ide eladtatok, mert azért küldött el engem Isten előttetek, hogy életben maradjatok. Mert már két esztendeje tart az éhínség a földön, és még öt esztendeig nem lesz sem szántás, sem aratás. Isten küldött el engem előttetek, hogy maradékok legyen a földön, és életben tartson benneteket nagy szabadítással. Tehát nem ti küldtetek ide, hanem Isten. ... Majd megcsókolta mindegyik testvérét, és síroa megölelte őket. Azután már beszédbe elegyedtek vele a testvérei.

Kedves Gyülekezet!

A kiengesztelődés kultúrája – ezt a címet adta a mai prédikációs igeszakasz feletti elmélkedésének az Evangélikus Élet legfrissebb számában Szabóné Mátrai Marianna lelkészünk. Egy amerikai szerzőt idéz, aki szerint a szívünkben megbújó gyűlölet, bosszúvágy és harag legalább annyira veszélyes, mint egy atomtemető. Sugározza halálos mérget, alattomosan, a testünkre, a lelkünkre, a gondolatainkra, a cselekvéseinkre, a kapcsolatainkra – és csak a kiengesztelődés, a megbocsátás, a megbékélés útján lehet vele leszámolni.

Van-e olyan, a múltunk mélységes mély kútjába vetett harag és gyűlölet, ami máig beszívárog az életünkbe, a kapcsolatainkba? Ha van, Isten ma József történetén keresztül jelzi nekünk, hogy van lehetőségünk a megbékélésre, a megnyugvásra.

József Ábrahám és Sára ükunokája, Izsák és Rebecca unokája, és Jákobnak a szeretett feleségétől, Ráhel-től született, csak nagy sokára érkezett gyermeke volt. Tizenketten voltak testvérek. Hat testvérének Ráhel nővére, Lea volt az anyja, négynek Jákob két mellékfelesége. Édestestvére egy volt, a legkisebb, Benjamin.

Apja kedvenc és kivételezett gyermekeként a testvérei Józseftől, mondhatni testvérféltékenység okán, megszabadultak. Eladták őt egy utazó rabszolga-kereskedőnek, Jákobnak pedig azt hazudták, hogy meghalt, vadállat tépte szét. József Egyiptomba került, idővel egy Potifár nevű főember házána és vagyonának a felügyelője, ura felesége miatt molesztálások, aztán hamis vádak miatt bebörtönzés elszenvedője, majd – sikeres álomfejtéseinek köszönhetően – a fáraó jobb keze, Egyiptom élelmészvezetője lett. Okos gabonaraktározásának köszönhetően az Egyiptomot és a környéket sújtó aszály éveiben is volt mit enniük az embereknek.

Ez a nagy éhínség vezette össze, hosszú-hosszú évek eltelte után Józsefet és az élelemért Egyiptomba utazó testvéreket. A testvéreket, kiknek lelkét József miatt hosszú éveken át nyomhatta a súlyos bűnök és hazugságok terhe. Képzeljük csak el! Eladni, halottnak mondani egy testvért, látni és elnézni nap mint nap apjuk fájdalmát és gyászát, együtt élni a lelkiismeret furdalással – ha volt...

Nem ismerték fel, többszöri találkozás után sem ismerték fel Józsefet – hiszen gyerek volt még, mikor

utoljára látták. Eltelt azóta húsz év. Amikor aztán József elérkezettnek látta az időt, kiküldte szolgálóit és megismertette magát velük. *Én vagyok József!* Olyan szavakkal fordult testvéreihez, amelyekkel Isten szokott, amikor felfedi, azonosítja önmagát: megmondja a nevét, a viszonyát a hallgatókhoz. *Én vagyok az ÚR, a te Istened – Én vagyok József, a ti testvéretek ...* A testvérek, érthető módon először megrémültek, csak néztek. A rabbinikus hagyomány szerint a hitetlenkedésük miatt József még a körülméltetését is megmutatta nekik.

Jöjjetek már közelebb hozzám! Én vagyok József, a testvéretek... Él-e még az én apám? Ez az Apám-Atyám kifejezés itt Istenre is utal: Él-e még Isten – a számotokra? Mert számomra igen. Ő vigyázott rám, ő vezette sorsomat, miután ti eladtatok Egyiptomba.

Szembesítette József a testvéreit a bűnükkel, de nem ragadt le itt. Elmondta nekik, hogy egy másik perspektívából nézve ő úgy látja: Isten még az ő gonoszságukat is fel használta arra, hogy népének túlélést, megmaradást, szabadulást szerezzen. *Azért küldött el engem Isten előttetek, hogy életben maradjatok.* Isten szabadítása nem azért ért célhoz, mert ők gonosan cselekedtek, hanem annak ellenére, és azzal együtt is célhoz ért. Ez pedig, József szerint, bűnbánatra, megtérésre kell, hogy indítsa a testvéreit. Mint ha azt mondta volna nekik: ilyenek voltatok és vagytok ti – és Ilyen az Isten. Él és cselekszik. *Tehát nem ti küldtetek ide, hanem Isten.*

Ezzel együtt úgy igaz, hogy Isten jósága és irgalma sosem igazolja az emberi gonoszságot. Isten jósága és irgalma nem igazolhatja az emberi gonoszságot. Sokat idézzük Pál nagy mondatát: *Akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra szolgál.* (Róm 8,28) De fontos tudatosítanunk magunkban, hogy itt nem a gonoszság, a bűn, a vétek Isten általi igazolásáról van szó. Sokkalta inkább arról, hogy a gonosz és kegyetlen történések is értelmet nyerhetnek azok életében, akik szeretik Istent. József történetének ez az egyik nagy üzenete.

A másik a kiengesztelődésnek az öléstől az ölelésig tartó útja az életünkben. *Én vagyok József, a testvéretek, akit eladtatok Egyiptomba! ... Majd megcsókolta mindegyik testvérét, és sírova megölelte őket.* Az áldozat

Úr Jézusunk, Isten szabadítása legteljesebben benned ért célhoz. Neked is hátat fordított a néped, sőt minden ember. Téged is eladtak harminc ezüstért. Igazságtalanul és teljesen ártatlanul elítéltek, megkötözték, börtönbe vetettek, megaláztak és végül kivégeztek. Sok rossz szándék és emberi gonoszság van keresztrefeszítésed mögött. Ezt nem lehet menteni, mégis: Isten ezen keresztül valósította meg a megváltást, a kiengesztelődést. Magához ölelte és megcsókolta általa az őt eláruló emberiséget. Hogy megtérésre, új életre hívja. Ámen.

Ének: 194,4 Mindezekből, ó, mit értsünk, És szívünkbe, ó, mit vessünk? Isten, Isten Végtelen kegyelmét: Hozzánk, hozzánk Csuda nagy szerelmét.

átöleli és megcsókolja az elkövetőket. Megbékül velük. Nagy dolog. Akkor is, ha tudjuk, hogy annak idején Józsefnek is volt vaj a füle mögött.

A József történet ugyanis nem fekete fehér. Nem is Józseffel és a testvéreivel kezdődött. Ők már egy családi mintát örökölték. Az egész gyökere a múltban, már Jákob, az apa gyermekkorában van. Jákob apja, Izsák volt. Tudjuk Izsákról, hogy iker fiai közül Ézsaut szerette jobban, felesége, Rebeka pedig Jákobot. Jákob olyan otthonban nőtt fel, ahol a szeretet személyválogató volt. Megtanulta, beleivódott az életébe a féltékenység, az irigység, a versengés, a trükközés lelkülete. Ezt adta aztán ő is tovább. Aztán beleszeretett Lábán fiatalabb lányába, Ráhelbe, de Lábán csalással az idősebb és előnytelenebb külsejű lányát, Leát adta hozzá. Így kapta vissza a csaló! Majd Jákob megkapta Ráhelt is újabb hét év szolgálat fejében. Leírja a Szentírás: *Ráhelt jobban szerette Jákob, mint Leát.* Jákob oldaláról ez érthető, a feleségek és gyermekek oldaláról azonban fájdalmas és lelket torzító. Ennek legnyilvánvalóbb példája, hogy Jákob, Ráheltől született fiát, Józsefet, minden fiánál jobban szerette. József pedig, a versengés lelkülete által hajtván rossz híreket hordott apjának a fivéreiéről, és álmaiban is megjelent, hogy többre tartotta magát náluk, akik pedig ezek után féltékenységükben és gyűlöletükben majdnem megölték őt.

Bűnt szült a bűn, rossz gyakorlatot a rossz gyakorlat. Az egyik bűnben, az egyik rossz gyakorlatban már kódolva van a másik. Nem marad meg önmagában, hanem rögtön belevonja a másikat is. Az én bűnöm, az én mintám, nem csak az én bűnöm és mintám. Hatással van azokra, akikkel kapcsolatban vagyok. Különösen igaz ez a családokra. A minták, a jók és a rosszak is öröklődnek. Szüleink viselkedése meghatároz minket.

A Tízparancsolatban olvassuk: *Megbüntetem az atyák bűnét a fiakon harmad- és negyedéig azokon, akik engem gyűlölnék* – ebben a történetben ez is nagyon erőteljesen megmutatkozik. Ez a másik nagy üzenete a József történetnek. Önvizsgálatra, múltvizsgálatra, életvizsgálatra, család-, házasság- és gyereknevelés-vizsgálatra, kiengesztelődésre, irányváltásra hív és bátorít. Imádkozzunk!